

**Protokół Nr 3/2019
z posiedzenia
Komisji ds. Mniejszości Narodowych i Etnicznych
z dnia 18 marca 2019 r.**

I. Otwarcie posiedzenia.

Przewodniczący Komisji, p. Jarosław Słoma stwierdzając quorum otworzył posiedzenie Komisji ds. Mniejszości Narodowych i Etnicznych. Przywitał Członków Komisji oraz podziękował zaproszonym gościom za przybycie wyrażając nadzieję na podtrzymanie dobrych tradycji i kontaktów z przedstawicielami społeczności narodowych i etnicznych w nowej kadencji Sejmiku Województwa Warmińsko-Mazurskiego. Następnie przedstawił obecny skład Komisji ds. Mniejszości Narodowych i Etnicznych.

Kontynuując Przewodniczący Komisji poinformował zebranych, iż w bieżącym roku w ramach otwartego konkursu ofert dla organizacji pozarządowych na dofinansowanie zadań mniejszości narodowych i etnicznych przeznaczono kwotę 40 tys. złotych. Ponadto wskazał, iż w budżecie województwa zostały zapisane dodatkowe środki w kwocie 40 tys. złotych na współfinansowanie działań objętych patronatem Marszałka Województwa, których organizatorem jest mniejszość narodowa i etniczna. Przyznał, że zważywszy na wyjątkowy charakter wielonarodowy i wielokulturowy naszego regionu Komisja zwróci się do Marszałka Województwa ze stanowiskiem o zwiększenie środków na przedsięwzięcia mniejszości w kolejnym roku budżetowym, tj. 2020. Zapoznał również obecnych z wnioskami wynikającymi z analizy ofert złożonych przez mniejszości narodowe i etniczne na zadania z obszaru kultura i ochrona dziedzictwa kulturowego w ramach rocznego Programu Współpracy Samorządu Województwa Warmińsko-Mazurskiego z organizacjami pozarządowymi, tj.:

- liczba ofert składanych przez mniejszości narodowe i etniczne maleje,
- większość złożonych wniosków dotyczy społeczności ukraińskiej, pomimo, iż jest to otwarty konkurs dla organizacji pozarządowych,
- brakuje wniosków ze środowiska romskiego, jednak należy zauważyć, że otrzymuje ono wsparcie ze strony Rządu RP,
- większość ofert dotyczy wydarzeń cyklicznych.

W tym miejscu p. Jarosław Słoma podkreślił, że Komisja chce być głosem społeczności narodowych i etnicznych, reprezentować jej oczekiwania i postulaty w sejmiku województwa. Dodał także, że liczy na dobrą współpracę z administracją rządową.

Następnie Przewodniczący Komisji oddał głos Pełnomocnik Wojewody ds. Mniejszości Narodowych i Etnicznych p. Edycie Olszewskiej, która poinformowała, że w najbliższym czasie będzie uczestniczyć w posiedzeniu Komisji Wspólnej Rządu i Mniejszości Narodowych i Etnicznych. W związku z tym poprosiła o ewentualne uwagi, które mogłyby przekazać na ww. spotkaniu.

Przewodniczący Komisji zgłosił postulat zwiększenia także przez stronę rządową finansowania mniejszości narodowych i etnicznych uzasadniając słabnącym poziomem wsparcia dla tych społeczności.

Pełnomocnik Wojewody ds. Mniejszości Narodowych i Etnicznych przyznała, że pula środków finansowych dla mniejszości jest dużo mniejsza niż w latach poprzednich. Dodała, że problem ten również sygnalizuje m.in. województwo podkarpackie czy szczecińskie.

Pan Miron Sycz, Wicemarszałek Województwa Warmińsko-Mazurskiego zaznaczył, że uroczystości związane z podtrzymaniem tożsamości narodowej są organizowane przez mniejszości wysiłkiem ich własnej pracy. Dodał, że rosnące koszty podyktowane m.in.

przepisami w zakresie organizacji imprez masowych spowodowały, iż nie odbyło się wiele znaczących wydarzeń. Podkreślił, że w większości imprezy są otwarte dla publiczności i stanowią ważny element promocyjny regionu. Na koniec wypowiedzi p. Miron Sycz zgłosił, aby w przyszłości rozważyć możliwość wyodrębnienia mniejszości etnicznej Mazurów.

Załącznik Nr 1, 2

II. Przyjęcie porządku posiedzenia.

Przewodniczący Komisji poinformował, że Członkowie Komisji otrzymali porządek posiedzenia. Następnie zapytał, czy są uwagi do otrzymanego porządku posiedzenia. Uwag nie wniesiono. Porządek obrad został przyjęty jednogłośnie.

1. Otwarcie posiedzenia.
2. Przyjęcie porządku posiedzenia.
3. Informacja o głównych planowanych działaniach stowarzyszeń i organizacji mniejszości narodowych i etnicznych w 2019 r. – spotkanie z przedstawicielami stowarzyszeń narodowych i etnicznych działających na obszarze województwa warmińsko-mazurskiego.
4. Sprawy różne i wolne wnioski.
5. Zatwierdzenie Protokołu nr 2/2019 z 11 lutego 2019 r.
6. Zakończenie posiedzenia.

III. Informacja o głównych planowanych działaniach stowarzyszeń i organizacji mniejszości narodowych i etnicznych w 2019 r. – spotkanie z przedstawicielami stowarzyszeń narodowych i etnicznych działających na obszarze województwa warmińsko-mazurskiego.

Przewodniczący Komisji poprosił przedstawicieli mniejszości narodowych i etnicznych, aby poinformowali o najważniejszych planowanych działaniach w 2019 roku. Jako pierwszy głos zabrał p. Stefan Migus, Przewodniczący Związku Ukraińców w Polsce Oddziału w Olsztynie. Przyznał, że brak funduszy to jedna z podstawowych trudności, z którą muszą mierzyć się mniejszości.

Podkreślił, że nowe inicjatywy podejmowane przez Olsztyński Oddział Związku Ukraińców są związane z rocznicami wydarzeń historycznych. Tu wskazał zbliżającą się 100-letnią rocznicę Bitwy Warszawskiej i poinformował, że do Rady Miasta Olsztyna został złożony wniosek w sprawie uhonorowania osoby generała Marko Bezruczki poprzez nadanie nazwy jednej z ulic, placu lub ronda w Olsztynie jego imienia.

Przechodząc do omawiania tegorocznych planów zaznaczył, że zakończyły się obchody Regionalnych Dni Szewczenkowskich, w ramach których odbyło się pięć koncertów z udziałem Państwowego Akademickiego Chóru „Dudaryk” ze Lwowa. Kontynuując p. Stefan Migus poinformował, że Związek zaplanował w tym roku bezpośrednią organizację lub wsparcie następujących imprez i wydarzeń:

- kwiecień - wystawa fotograficzna pn. „Oblicza wojny” w Olsztynie, Kętrzynie, Srokowie;
- maj - XXX edycja Regionalnego Ukraińskiego Jarmarku Folklorystycznego „Z malowanej skrzyni” w Kętrzynie;
- czerwiec - „Południe z kulturą ukraińską” w Iławie, jubileuszowy X Międzynarodowy Festiwal Programów Telewizyjnych i Radiowych z udziałem dziennikarzy z Ukrainy;
- lipiec – „Ekołomyja” w Górowie Iławeckim;
- październik - Ogólnopolskie Dni Teatru Ukraińskiego w Teatrze im. Stefana Jaracza w Olsztynie z udziałem Kołomyjskiego Państwowego Teatru im. Kozakiewicza (impreza przypadająca raz na dwa lata);
- IV kwartał - Przegląd Ukraińskiej Poezji Śpiewanej w Olsztynie;

Na koniec poruszył temat zaniżonych statystyk podawanych przez środki masowego przekazu dotyczących liczby mieszkańców pochodzenia ukraińskiego zamieszkujących województwo warmińsko-mazurskie. Informują one, że w regionie mieszka kilkanaście tysięcy Ukraińców, wbrew dotychczasowym danym mówiącym o kilkudziesięciu tysiącach.

Jako kolejna zabrała głos p. Katarzyna Polewczak, Przewodnicząca Związku Ukraińców w Polsce Oddziału Mazurskiego w Giżycku, która na wstępie poinformowała, że na organizację niektórych imprez pozyskuje dofinansowanie ze środków budżetu województwa w ramach otwartego konkursu ofert dla organizacji pozarządowych. Potwierdziła, że znaczna większość wydarzeń odbywa się dzięki wolontariatowi społeczności ukraińskiej. Następnie zapoznała Członków Komisji z tegorocznymi planami:

- styczeń- Regionalny Przegląd Wertepów, Kolęd i Szczedriwek w Węgorzewie;
- maj - Święto Twórczości Dziecięcej w Giżycku,
- sierpień - Barwy Kultury Ukraińskiej w Baniach Mazurskich,
- październik - XIX edycja Międzynarodowych Koncertów Muzyki Cerkiewnej w Giżycku;

Pani Katarzyna Polewczak dodała także, że Związek organizuje wizyty gości z Ukrainy. Poinformowała, że w dniach 15-17 marca br. gościł Państwowy Akademicki Chór „Dudaryk” w towarzystwie orkiestry i solistów Opery Lwowskiej z koncertami poświęconymi 205 rocznicy urodzin Tarasa Szewczenki. Zaznaczyła, że uczestnikami koncertów była nie tylko społeczność ukraińska.

Radny Zbigniew Homza poruszył temat reaktywacji imprezy pn. „Noc Kupały” w Kruklankach oraz „Widłunnia” w Wydminach.

Przewodniczący Komisji poinformował, że wójt gminy Kruklanki zadeklarował oddanie nowej sceny oraz wznowienie imprezy w przyszłym roku. Natomiast w przypadku „Widłunni” podstawową przyczyną zaprzestania kontynuacji imprezy jest brak środków finansowych.

Następnie najważniejsze planowane działania w 2019 roku przedstawił p. Stefan Dembicki, Przewodniczący Związku Ukraińców w Polsce Oddział w Elblągu. Zwrócił uwagę na potrzebę angażowania dzieci i młodzieży oraz organizowania imprez im dedykowanych. Poinformował, że rokrocznie we wrześniu Związek organizuje warsztaty edukacyjne. Prowadzą je eksperci z Ukrainy, którzy na co dzień zajmują się nowoczesnymi formami edukacyjnymi i w atrakcyjny sposób pokazują kulturę i sztukę ukraińską. Zaapelował do przedstawicieli wszystkich mniejszości obecnych na spotkaniu, aby więcej uwagi poświęcali młodej generacji. Podkreślił, że w przyszłości może to zapobiec utracie wielokulturowości regionu.

W dalszej kolejności głos zabrał p. Artiom Bologov, Przewodniczący Stowarzyszenia Mała Rosja. Na wstępie poinformował, że Związek Mniejszości Rosyjskiej w Polsce został zarejestrowany w 2013 roku. Pan Artiom Bologov był jego pierwszym przewodniczącym. Dodał, że w listopadzie 2018 roku wybrano go również Prezesem Mniejszości Rosyjskiej Państw Unii Europejskiej. Zaznaczył, że Stowarzyszenie od wielu lat nie ubiega się o fundusze z Urzędu Marszałkowskiego, gdyż dzięki prowadzonej działalności komercyjnej, opartej głównie o konsulting, jest samowystarczalne. Wszystkie imprezy Stowarzyszenie realizuje na własny koszt.

Zapytany, gdzie zamieszkuje najliczniejsza mniejszość rosyjska w Polsce, odpowiedział, że w Warszawie, natomiast na Warmii i Mazurach najwięcej Rosjan mieszka w Olsztynie. Dodał, że jest to ludność pochodząca głównie z północnego Kaukazu.

W imieniu Stowarzyszenia Mazurskiego wystąpiła p. Barbara Willan, która na początku poinformowała, że Stowarzyszenie od 29 lat, czyli od momentu powstania, wydaje co miesiąc własne pismo w języku niemieckim *Masurische Storchenpost* prezentujące problematykę społeczno-kulturalną. Następnie potwierdziła, że pomimo ograniczenia wysokości dotacji z budżetu województwa warmińsko-mazurskiego w maju odbędzie się 29 edycja Święta Kultury

i Spotkań Stowarzyszenia Mazurskiego. Dodała, że podczas imprezy zostanie zorganizowane seminarium na temat dziedzictwa kulturowego Warmii i Mazur we współczesnej literaturze (dramacie, poezji, prozie) i sztuce (teatr, malarstwo, rzeźba). Pani Barbara Willan wyjaśniła także, że w związku z ograniczonymi środkami finansowymi zostały wstrzymane niektóre projekty skierowane do młodzieży. Jednak zastrzegła, że Stowarzyszenie będzie kontynuować bezpłatne kursy języka niemieckiego dla dzieci i młodzieży. Dodała, że z myślą o najmłodszych nie zrezygnowano także z przeprowadzenia corocznego wydarzenia pt. „Dzień bajek i legend”. Na koniec poinformowała, że członkowie Stowarzyszenia Mazurskiego spotykają się w każdą drugą środę miesiąca w Bibliotece Miejskiej w Mrągowie, aby rozmawiać zarówno o literaturze niemieckiej, jak i polskiej poświęconej naszemu regionowi.

Jako kolejna zabrała głos p. Iza Stankiewicz, asystentka edukacji romskiej w Elblągu, która zaznaczyła, że Romowie nie tylko organizują własne imprezy, ale także włączają się w ich przygotowanie z innymi mniejszościami w regionie. Podała przykład z Elbląga, gdzie Romowie blisko współpracują z mniejszością ukraińską i niemiecką. Wyraziła żal, że z powodów braku środków finansowych zrezygnowano z organizacji wieczorów mniejszości narodowej. Dodała, że spotkania te cieszyły się dużą popularnością, służyły integracji społeczności i były okazją do rozmów nie tylko na temat bieżących wydarzeń, ale także napotykanym problemów.

Kontynuując p. Iza Stankiewicz poinformowała, że Romowie w ciągu roku obchodzą dwa najważniejsze dla nich święta, tj. Międzynarodowy Dzień Romów oraz Światowy Dzień Języka Romskiego. W związku z tym w imieniu społeczności romskiej skierowała prośbę do p. Edyty Olszewskiej, Pełnomocnik Wojewody ds. Mniejszości Narodowych i Etnicznych o możliwość zorganizowania wojewódzkich obchodów Międzynarodowego Dnia Romów. Fakt ten w znaczący sposób podniósłby rangę uroczystości.

Pani Edyta Olszewska, Pełnomocnik Wojewody ds. Mniejszości Narodowych i Etnicznych poinformowała, że powyższa propozycja pojawiła się w ubiegłym roku na spotkaniu Pełnomocników Wojewodów do spraw mniejszości narodowych i etnicznych. Wyjaśniła, że idea ta spotkała się z ogólną akceptacją. W związku z powyższym wstępnie potwierdziła, że w bieżącym roku obchody Międzynarodowego Dnia Romów zostaną zorganizowane w skali całego województwa.

W dalszej kolejności Przewodniczący Komisji poprosił p. Henryka Hocha, Przewodniczącego Związku Stowarzyszeń Niemieckich Warmii i Mazur o przedstawienie planowanych działań. Pan Henryk Hoch na wstępie przedstawił strukturę Związku oraz wskazał główne źródła finansowania, w tym Ministerstwo Spraw Wewnętrznych i Administracji, a także Konsulat Generalny Republiki Federalnej w Gdańsku. Wyjaśnił, że podstawowym nośnikiem przekazu w środowisku mniejszości niemieckiej Warmii i Mazur jest miesięcznik informacyjno-kulturalny „Mitteilungsblatt” zawierający bieżące informacje o wydarzeniach i imprezach. Dodał także, że w każdą niedzielę w Radiu Olsztyn nadawana jest audycja „Allensteiner Welle”, której produkcja jest finansowana przez Instytut ds. Kontaktów Zagranicznych Ifa Stuttgart.

Kontynuując przedstawił główne wydarzenia i imprezy w 2019 roku:

- kwiecień - seminarium wiosenne dla średniej generacji w Karnitach,
- kwiecień - warsztaty filmowe dla młodzieży w Olsztynie,
- maj - konkurs piosenki niemieckiej w Ostródzie,
- czerwiec - Festyn Letni Mniejszości Niemieckiej w Lidzbarku Warmińskim,
- czerwiec - Olimpiada młodzieży Mniejszości Niemieckiej w Ostródzie,
- listopad - Tydzień Kina Niemieckiego w Olsztynie.

Pan Henryk Hoch zaznaczył, że swoje stałe miejsce w kalendarzu imprez mniejszości narodowych i etnicznych województwa ma także Festiwal Narodów „Pod wspólnym niebem”, który jest organizowany co dwa lata. Dodał, że kolejna edycja imprezy przypadnie w przyszłym roku.

Kontynuując podkreślił, że Związek Stowarzyszeń Niemieckich Warmii i Mazur kładzie szczególny nacisk na aktywizację młodego pokolenia, dlatego też wiele imprez i eventów skierowanych jest

do młodzieży. Nadmieniał, że imprezy mają duże znaczenie integracyjne, gdyż mniejszość niemiecka rozproszona jest po całym województwie.

Zwrócił uwagę, że oprócz pielęgnowania kultury, języka, tradycji, mniejszość niemiecka dba o dziedzictwo kulturowe, które wyraża się poprzez opiekę nad pomnikami, tablicami pamiątkowymi, odbudowę kapliczek i kościołów.

Na koniec p. Henryk Hoch podkreślił dobrą współpracę z lokalnymi samorządami, a także z samorządem województwa warmińsko-mazurskiego.

Zapytany, gdzie są najliczniejsze skupiska mniejszości niemieckiej wskazał, że w Olsztynie, Ostródzie i Mrągowie. Ponadto poinformował, że Związek liczy około 5 tys. członków, natomiast teren Warmii i Mazur zamieszkuje około 12 tys. ludności pochodzenia niemieckiego.

Następnie Przewodniczący Komisji przekazał głos p. Wiktorowi M. Leykowi, Pełnomocnikowi Marszałka ds. Mniejszości Narodowych i Etnicznych.

Pan Wiktor M. Leyk zaczął od podziękowania przedstawicielom mniejszości za przyjęcie zaproszenia i obecność na posiedzeniu Komisji. Zazaczył, że coroczne spotkania odbywające się w marcu służą wysłuchaniu przedstawicieli społeczności narodowych i etnicznych, poznaniu ich planów, sukcesów i problemów. Podkreślił, że należy dbać i zabiegać o relacje międzyludzkie oraz wspólnotowe. Kontynuując wyraził nadzieję, że w przyszłorocznym budżecie województwa środki na wsparcie inicjatyw związanych z mniejszościami narodowymi i etnicznymi ulegną zwiększeniu. Dodał, że zarówno 53. Dziecięcy Festiwal Kultury Ukraińskiej w Elblągu, jak i XIX Międzynarodowe Koncerty Muzyki Cerkiewnej w Giżycku wymagają wyższego dofinansowania ze strony samorządu województwa, gdyż są to cykliczne imprezy organizowane na najwyższym poziomie.

Kolejna kwestia, którą poruszył p. Wiktor M. Leyk, dotyczyła danych spisowych z lat 2002 i 2011, które jego zdaniem nie odzwierciedlają rzeczywistej sytuacji liczbowej mniejszości narodowych w regionie. Po krótkiej dyskusji na ten temat z zebranymi gośćmi oraz członkami Komisji podjął temat dotyczący propozycji złożonej przez p. Izę Stankiewicz zorganizowania wojewódzkich obchodów Międzynarodowego Dnia Romów. Dodał, że wspólnie z p. Pełnomocnik Wojewody wesprze organizację tak ważnej, nie tylko dla Romów, uroczystości. Nawiązał do obchodów, które dawniej miały miejsce na Zamku w Olsztynie stwierdzając, że powinno wrócić się do tej tradycji.

Na koniec p. Wiktor M. Leyk podziękował wszystkim mniejszościom za ich działalność i aktywność oraz przyznał, że w większości stowarzyszeń widać pozytywną zmianę pokoleniową.

Przewodniczący Komisji p. Jarosław Słoma podziękował za spotkanie. Prosił obecnych przedstawicieli mniejszości narodowych i etnicznych o przekazanie pozdrowień członkom ich społeczności oraz potwierdził wsparcie działań mniejszości ze strony Komisji.

IV. Sprawy różne i wolne wnioski.

Przewodniczący Komisji poinformował, że został przygotowany projekt pisma do Prezydenta Miasta Olsztyna oraz Przewodniczącego Rady Miasta w sprawie nadania nazwy jednej z ulic, placu lub ronda w Olsztynie imienia gen. Marka Bezruczki.

V. Zatwierdzenie Protokołu nr 2/2019 z 11 lutego 2019 r.

Przewodniczący Komisji zapytał, czy są uwagi do Protokołu Nr 2/2019 z posiedzenia Komisji ds. Mniejszości Narodowych i Etnicznych z dnia 11 lutego 2019 r.

W związku z brakiem uwag zarządził głosowanie. Za pozytywnym przyjęciem protokołu głosowali wszyscy członkowie Komisji.

VI. Zakończenie posiedzenia.

Przewodniczący Komisji, p. Jarosław Słoma podziękował zebranych za udział w posiedzeniu Komisji ds. Mniejszości Narodowych i Etnicznych w dniu 18.03.2019 r.

**Przewodniczący Komisji
ds. Mniejszości Narodowych i Etnicznych**

Jarosław Słoma

Sporządziła:

Beata Kantolak